

Ändring i

Läkarnas specialiseringstjänstgöring

Målbeskrivningar 2021

Ändringar på sidorna 6, 600, 612, 623, 736, 738 och 740

Artikelnummer 2021-2-7194
Ändringar på sidan 6, 600, 612, 623, 736, 738 och 740

Ändringar i Målbeskrivningar 2021

I avsnittet Om målbeskrivningarna, ändringar på s. 6.

I målbeskrivningarna för läkarnas specialiseringstjänstgöring (ST), inklusive bastjänstgöring för läkare (BT), anges de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som krävs för att få ett bevis om specialistkompetens respektive intyg om godkänd bastjänstgöring (kompetenskrav). Målbeskrivningarna ska användas i utbildning för läkare under BT (BT-läkare) och övriga delar av specialiseringstjänstgöringen (ST-läkare), till exempel i utformning av kurser eller när en ST-läkare eller BT-läkare individuella utbildningsprogram tas fram. De ska också användas i bedömning av ST-läkare respektive BT-läkare kompetens och kompetensutveckling.

Målbeskrivningarna består av delmål. Delmålen kompletterar och förutsätter varandra på olika sätt. Det är därför viktigt att läsa dem tillsammans, som en helhet.

I delmålen för BT (delmålen BT) anges endast kompetenskrav, det vill säga inte krav på genomförda utbildningsaktiviteter. Vilka utbildningsaktiviteter som en BT-läkare behöver genomföra för att uppnå ett specifikt delmål avgörs istället utifrån vad han eller hon behöver för att kunna uppfylla kompetenskraven i delmålet.

I delmålen för ST i övrigt (delmålen STa, STb och STc) anges utöver kompetenskrav även utbildningsaktiviteter som ST-läkaren ska genomföra. Där anges också vilka intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav som ska utfärdas. Delmålet STa3, Medicinsk vetenskap, utgör dock ett undantag. I delmålet anges inga krav på utbildningsaktiviteter. Vilka utbildningsaktiviteter som ska genomföras avgörs i stället utifrån en bedömning av vad den enskilda ST-läkaren behöver för att kunna uppfylla kompetenskraven i delmålet.

Delmålen STa och STb är specialitetsövergripande. Delmålen STa gäller för alla specialiteter. Vilka av delmålen STb som gäller för de respektive specialiteterna framgår av specialiteternas målbeskrivningar. Delmålen STc är specifika för respektive specialitet.

BT är den inledande delen av ST. Utgångspunkten är att delmålen för BT uppnås före delmålen för ST i övrigt (delmålen STa, STb och STc). Målbeskrivningen för BT respektive de specialitetsövergripande delarna i målbeskrivningen för ST i övrigt (delmålen STa och STb) är därför utformade så att det ska finnas en kontinuitet mellan dem och en progression i fråga om kompetenskrav. I regeringens proposition Bastjänstgöring för läkare beräknas normtiden för bastjänstgöringen till tolv månaders heltidstjänstgöring för en genomsnittlig läkare utan tillgodoräkningen (prop. 2017/18:274 s. 31).

Det återspeglas i nivån på kompetenskraven i målbeskrivningen för bastjänstgöringen.

De kompetensområden som är aktuella under BT är i stora delar samma som under läkarutbildningen. Under BT stärks dock läkarnas grundläggande kliniska kompetens och förmåga till medicinskt beslutsfattande och de förväntas utveckla en större självständighet än under läkarutbildningen. Detta gäller framför allt för delmålen BT1 och BT2. BT är också en introduktion till svensk hälso- och sjukvård. Av den anledningen anges i vissa BT-delmål (till exempel BT3 och BT4) krav på kompetens som den läkare som utbildat sig i Sverige troligen redan har, men som den som utbildat sig i ett annat land kan sakna. I de fallen behöver den som utbildat sig utanför Sverige antagligen genomföra vissa utbildningsaktiviteter (t.ex. delta i kurser) för att uppnå det aktuella delmålet, medan det för den som utbildat sig i Sverige troligen enbart blir en fråga om bedömning utifrån kompetenskraven i delmålet.

Handlägga används i målbeskrivningen för BT som en vid benämning för åtgärder som en läkare vidtar i relation till en patient. Det kan innebära till exempel utredning, bedömning, remittering eller behandling. I delmålen BT1 och BT2 står *diagnostisera* för *processen att genomföra diagnostik*. Det behöver inte innebära att man kommer fram till en slutlig eller säker diagnos.

I målbeskrivningarna för ST i övrigt anges utöver klinisk tjänstgöring under handledning krav på följande utbildningsaktiviteter: auskultation, kurs och utvecklingsarbete. Med *auskultation* menas här en strukturerad utbildning där ST-läkaren studerar en eller flera medarbetares yrkesutövning och i viss mån utför uppgifter inom det aktuella området. Med *kurs* avses en strukturerad utbildning som utgår från uppsatta utbildningsmål och med *utvecklingsarbete* ett arbete som genomförs i vilket ST-läkaren bidrar till verksamhetens systematiska kvalitetsarbete.

I delmålen BT, STa och STb inleds vissa kompetenskrav med *uppvisa kunskap*. De anger krav på teoretiska kunskaper eller kunskaper om metoder eller arbetssätt. Andra inleds med *kunna* och anger krav på färdigheter eller förhållningssätt.

I vissa av delmålen STc finns kompetenskrav som är formulerade på motsvarande sätt som i delmålen BT, STa och STb. I de flesta av delmålen STc tillämpas dock en annan modell. Där används *behärska* för att uttrycka det mest omfattande kompetenskravet. Med *behärska* avses då att läkaren uppvisar de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som krävs för att fullständigt och självständigt kunna utföra de arbetsuppgifter som förekommer inom det område som avses. Det kan till exempel vara att läkaren fullständigt och självständigt kan bedöma, utreda, diagnostisera, behandla och följa upp en patient och använda de tekniker eller metoder som är relevanta för området. *Ha kunskap* används för att uttrycka ett kompetenskrav som är mindre omfattande än *behärska*. Ofta handlar det då om teoretiska kunskaper. *Ha kännedom* används för att uttrycka det minst omfattande kompetenskravet.

Innehåll

I avsnittet Om målbeskrivningarna, ändringar på s. 6.	3
I målbeskrivningen för specialiteten barn- och ungdomspsykiatri. Ändringar på s. 600.	6
I målbeskrivningen för specialiteten psykiatri. Ändringar på s. 612.	7
I målbeskrivningen för specialiteten rättspsykiatri. Ändringar på s. 623.	8
I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Ändringar på s. 736.	9
I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Ändringar på s. 738.	10
I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Ändringar på s. 740.	11
I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Tillägg på s. 740.	12

I målbeskrivningen för specialiteten barn- och ungdomspsykiatri. Ändringar på s. 600.

Delmål STc8

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
<p>Läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa lagar och andra författningar om psykiatrisk tvångsvård - uppvisa kunskap om lagar och andra författningar om rättspsykiatrisk vård - kunna tillämpa övriga lagar och andra författningar som gäller för specialiteten, inklusive lagar och andra författningar som gäller för hälso- och sjukvård, socialtjänst och funktionshinderomsorg - behärska kunskapen om barnets rättigheter samt kunna identifiera barn som far illa och vidta adekvata åtgärder, inklusive fullfölja anmälningsskyldigheten 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Auskultation</p> <p>Deltagande i seminarium</p> <p>Teoretiska studier</p>	

I målbeskrivningen för specialiteten psykiatri. Ändringar på s. 612.

Delmål STc10

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
<p>Läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa lagar och andra författningar om psykiatrisk tvångsvård - uppvisa kunskap om lagar och andra författningar om rättspsykiatrisk vård - ha kunskap om övriga lagar och andra författningar som är relevanta för psykiatrin - ha kännedom om rättspsykiatris organisation och arbetsuppgifter 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Auskultation</p> <p>Deltagande i seminarium</p> <p>Teoretiska studier</p>	

I målbeskrivningen för specialiteten rättspsykiatri. Ändringar på s. 623.

Delmål STc7

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
<p>Läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa lagar och andra författningar om psykiatrisk tvångsvård - kunna tillämpa lagar och andra författningar om rättspsykiatrisk vård - kunna tillämpa övriga lagar och andra författningar som gäller för specialiteten 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Auskultation</p> <p>Deltagande i seminarium</p> <p>Teoretiska studier</p>	

I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Ändringar på s. 736.

Delmål STc6

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
<p>Läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna handlägga alkoholberoende och läkemedelsberoende hos äldre samt uppvisa kunskap om deras samsjuklighet med intermedicinska tillstånd och övriga psykiska sjukdomar - ha kunskap om andra typer av substansberoende 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Deltagande i seminarium</p> <p>Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst</p> <p>Teoretiska studier</p>	

I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Ändringar på s. 738

Delmål STc10

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
<p>Läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa lagar och andra författningar om psykiatrisk tvångsvård - uppvisa kunskap om lagar och andra författningar om rättspsykiatrisk vård - kunna tillämpa övriga lagar och andra författningar som gäller för specialiteten - ha kunskap om rättspsykiatriens organisation och arbetsuppgifter - kunna handlägga bedömning av testamentshabilitet och rätts-handlingsförmåga hos äldre 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Auskultation</p> <p>Deltagande i seminarium</p> <p>Teoretiska studier</p>	

I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Ändringar på s. 740

Delmål STc13

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
<p>Läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa en helhetsyn på patientens samlade läkemedelsbehandling 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kunna anpassa läkemedelsbehandling inom specialiteten utifrån enskilda patienters ålder, kön, vikt, njur- och leverfunktion samt andra eventuella faktorer, till exempel övrig medicinering, samsjuklighet, graviditet och amning - kunna bedöma risker för biverkningar och interaktioner vid läkemedelsbehandling inom specialiteten 	<p>Allmänna råd</p> <p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	

I målbeskrivningen för specialiteten äldrepsykiatri. Tillägg på s. 740

Delmål STc14

Kompetenskrav	Utbildningsaktiviteter	Intyg
Läkaren ska - kunna handlägga akutpsykiatriska tillstånd samt kunna initialt handlägga katastrofpsykiatriska situationer	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i seminarium Medsittning Teoretiska studier	